

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

VOORSTEL

C 2000/003-D

van

*'koninklijk besluit betreffende de gedragscode
inzake toegang tot de vervoersnetten voor
aardgas'*

gegeven met toepassing van artikel 15/5, §3, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, ingevoegd door artikel 12 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten

19 oktober 2000

VOORSTEL

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) ontving van de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling het verzoek bij brief, gedateerd op 27 april 2000, een voorstel in te dienen van koninklijk besluit *“betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas”*.

Artikel 15/5, §3, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, ingevoegd door artikel 12 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en betreffende het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten, geeft de basisopties inzake toegang tot een vervoersnet voor aardgas en bepaalt dat de Koning, op voorstel van de CREG, een gedragscode vaststelt om de relaties tussen de overheid, de vervoersonderneming en de netgebruikers te regelen.

Op haar vergadering van 19 oktober 2000 heeft het directiecomité van de CREG beslist het hierna volgend voorstel in te dienen. Dit voorstel bevat drie luiken.

In het eerste luik worden enkele algemene opmerkingen gegeven over de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten.

Het tweede luik bevat het voorstel van verslag aan de Koning met een artikelsgewijze bespreking van het voorstel van koninklijk besluit.

Het derde luik tenslotte bevat het voorstel van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas.

***

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Het voorstel van koninklijk besluit betreffende “*de gedragcode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas*” (hierna ‘besluit’ genoemd), geeft uitvoering aan artikel 15/5, § 3, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (hierna ‘gaswet’ genoemd), ingevoegd door artikel 12 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten (hierna ‘wet van 29 april 1999’ genoemd).

De CREG merkt voorafgaandelijk op dat de Koning de inwerkingtreding van artikel 15/5, §3, van de gaswet nog niet heeft bepaald en zij gaat ervan uit dat de Koning de inwerkingtreding van deze bepaling zal regelen in een afzonderlijk koninklijk besluit dat eveneens geldt voor de andere bepalingen van de gaswet.

De CREG heeft het niet nodig geacht om hierop te wachten alvorens haar voorstel in te dienen.

2. Artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet, bepaalt dat de “belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot de vervoersnetten” onderworpen worden de goedkeuring van de CREG. Artikel 15/5, §3, van de gaswet bepaalt dat een gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten wordt opgesteld waarin onder meer de “basisprincipes betreffende de rechten en verplichtingen van de vervoersondernemingen en de netgebruikers inzake onderhandelingen over toegang tot het betrokken vervoernet” worden bepaald. Artikel 11 van het besluit geeft een opsomming van de rechten en verplichtingen die “de belangrijkste voorwaarden” uitmaken. Het besluit legt de nadruk op de methodologische aspecten en de goedkeuring ervan. Het koninklijk besluit genomen met toepassing van artikel 15/5, §2, van de gaswet, zal logischerwijze naar deze opsomming van “de belangrijkste voorwaarden” moeten verwijzen en het zal tevens de nadruk moeten leggen op de bekendmaking van gegevens.

3. Op de Ministerraad van 20 juli 2000 werd beslist de gaswet te wijzigen, ondermeer om over te schakelen van een onderhandelde naar een gereguleerde toegang

voor derden. Het hiernavolgende besluit is geschreven in de optiek van een onderhandelde toegang voor derden. Als de gaswet effectief gewijzigd wordt en overschakelt naar een gereguleerde toegang voor derden, zal ook het besluit gewijzigd moeten worden.

In sommige artikelen werd een verwijzing naar de gaswet opzettelijk weggelaten, teneinde een wijziging van het artikel te vermijden wanneer de gaswet gewijzigd wordt. Artikel 1, tweede lid, 8°, van het besluit bijvoorbeeld verwijst niet expliciet naar artikel 15/5, § 1, van de gaswet, waar gealludeerd wordt op vervoerscontracten.

4. De artikelen 34 en 38, 5° en 6°, van het besluit weerspiegelen de beslissing van de Ministerraad van 20 juli 2000 betreffende de “unbundling” van geïntegreerde vervoersondernemingen. Teneinde deze regels in het besluit op te nemen, is een wijziging van de gaswet niet onontbeerlijk, maar wel wenselijk.

5. In plaats van op een gedetailleerde wijze de inhoud van het vervoerscontract en de rechten en verplichtingen van de vervoersonderneming en de netgebruikers te beschrijven, heeft de CREG terzake de algemene principes vastgelegd waarvan zij de toepassing zal controleren.

Op die manier wordt vermeden dat elke kleine wijziging van deze inhoud of deze rechten en verplichtingen, ook een wijziging van het besluit zou impliceren.

6. Het toepassingsgebied van het besluit is uiteraard beperkt tot de aanvragen voor toegang tot een vervoersnet voor aardgas. De bepalingen van de gaswet inzake de leveringsvergunningen, de toegang tot een vervoersnet en de openbare dienstverplichtingen zijn immers enkel van toepassing op aardgas.

7. De definitie van vervoersinstallaties gegeven door artikel 1, 8°, van de gaswet, omvat ook de opslag en de LNG-installaties. Het besluit is bijgevolg eveneens toepasselijk op de aanvragen voor toegang tot opslag voor aardgas en LNG-installaties. Vermits het in België moeilijk lijkt te zijn om aan de gevraagde opslagcapaciteit te voldoen, wordt de nodige rapportering voorzien om, ondermeer, de evolutie van de opslagcapaciteit te evalueren. Artikel 31, 3° van het besluit bepaalt dat de vervoersonderneming jaarlijks een verslag

uitbrengt aan de CREG dat onder meer informatie bevat over haar plannen op lange termijn om tegemoet te komen aan de vraag naar haar vervoersactiviteiten, haar ondersteunende en aanvullende ondersteunende diensten en haar flexibiliteitsdiensten.

VOORSTEL VAN VERSLAG AAN DE KONING

1. Het koninklijk besluit betreffende “de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas” (hierna ‘besluit’ genoemd) geeft uitvoering aan artikel 15/5, §3, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (hierna ‘gaswet’ genoemd), ingevoegd door artikel 12 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten (hierna ‘wet van 29 april 1999’ genoemd).

Artikel 15/5, §3, van de gaswet geeft de basisopties inzake toegang tot een vervoersnet voor aardgas en bepaalt dat de Koning, op voorstel van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (hierna ‘Commissie’ genoemd), een gedragscode vaststelt om de relaties tussen de overheid, de vervoersonderneming en de netgebruikers te regelen.

Hoofdstuk 2 - Procedure voor het verkrijgen van toegang tot een vervoersnet en de belangrijkste voorwaarden voor vervoerscontracten

Afdeling 1 - Procedure voor het verkrijgen van toegang tot een vervoersnet

2. Afdeling 1 van hoofdstuk 2 van het besluit heeft betrekking op de punten vermeld in artikel 15/5, §3, 1°, 2°, 4° en 7°, van de gaswet :

- 1° de procedures en nadere regels voor de aanvraag van toegang tot het net;
- 2° de gegevens die de netgebruikers aan de vervoersondernemingen moeten verstrekken;

4° de termijnen waarbinnen de vervoersondernemingen moeten antwoorden op aanvragen van toegang tot hun net;

7° de basisprincipes betreffende de rechten en verplichtingen van de vervoersondernemingen en de netgebruikers inzake onderhandelingen over toegang tot het betrokken vervoersnet.

3. Artikel 2 van het besluit vermeldt de gegevens die de aanvrager aan de vervoersonderneming moet verstrekken teneinde toegang of een wijziging van toegang tot een vervoersnet te verkrijgen.

De artikelen 3 en 4 bevatten een aantal bijkomende gegevens die de aanvrager moet verstrekken indien hij toegang wenst te verkrijgen tot de LNG-terminal of tot de opslag in het algemeen.

Artikel 2

4. De persoon die toegang of een wijziging van toegang tot een vervoersnet wenst te verkrijgen, kan zowel een leveringsonderneming, een klant van een leveringsonderneming, of een tussenpersoon zijn. De verschillende partijen beslissen in onderling overleg wie als gesprekspartner zal optreden ten opzichte van de vervoersonderneming voor het indienen van een aanvraag voor toegang tot een vervoersnet. De aanvrager sluit vervolgens een vervoersovereenkomst af met de vervoersonderneming. De leveringsovereenkomst daarentegen wordt tussen de afnemer en de leveringsonderneming afgesloten.

Artikel 2, tweede lid, 5°, van het besluit voorziet dat de aanvrager verschillende capaciteiten kan aanvragen voor onderscheiden perioden van het jaar.

Artikel 5

5. In het belang van de rechtszekerheid werd bepaald dat de vervoersonderneming, binnen de vijf werkdagen die volgen op de datum van de kennisgeving van de aanvraag, de aanvrager op de hoogte dient te brengen van de volledigheid of de onvolledigheid van zijn aanvraag.

De vervoersonderneming moet de aanvrager informeren en bijstaan bij het opstellen en vervolledigen van zijn aanvraag .

Indien de vervoersonderneming niet reageert binnen de gestelde termijn, wordt de aanvraag geacht volledig te zijn.

Artikel 8

6. De vervoerscontracten zijn niet aan de voorafgaandelijke goedkeuring van de Commissie onderworpen. Artikel 8 van het besluit verplicht de vervoersonderneming evenwel om de Commissie een kopie te bezorgen van het vervoerscontract, binnen de tien werkdagen na de ondertekening ervan, opdat de Commissie zou kunnen nagaan of de onderhandelde toegang voor derden geen aanleiding geeft tot discriminatie.

Afdeling 2 - Belangrijkste voorwaarden voor vervoerscontracten

7. Afdeling 2 van hoofdstuk 2 van het besluit verplicht elke vervoersonderneming de belangrijkste voorwaarden op te stellen voor de toegang tot en het gebruik van haar vervoersnet. De vervoersonderneming moet deze voorwaarden als basis gebruiken voor de onderhandelingen met de aanvragers.

Het opstellen van deze belangrijkste voorwaarden is een belangrijke maatregel om discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers te voorkomen, zoals vermeld in artikel 15/5, §3, tweede lid, 5°, van de gaswet.

Overeenkomstig artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet en artikel 10, tweede lid, van het besluit, moeten de belangrijkste voorwaarden door de Commissie worden goedgekeurd.

Ook eventuele wijzigingen van deze voorwaarden moeten, overeenkomstig artikel 10, vierde lid, van het besluit, door de Commissie worden goedgekeurd en treden slechts na hun goedkeuring in werking.

Logischerwijze moet de Commissie duidelijk geïnformeerd worden wanneer er van deze goedgekeurde basisvoorwaarden afgeweken wordt, hetgeen geregeld wordt in de artikelen 8 en 10, derde lid, van het besluit.

Artikel 11 van het besluit geeft een opsomming van de rechten en verplichtingen die de belangrijkste voorwaarden uitmaken. Sommige punten worden niet expliciet vermeld in artikel 15/5, §2, tweede lid, van de gaswet, maar de opsomming gegeven in dit artikel is niet limitatief. Bovendien vallen alle thema's behandeld in artikel 11 van het besluit, onder het toepassingsgebied van de gedragscode, zoals omschreven in artikel 15/5, §3, tweede lid, van de gaswet.

In plaats van de inhoud van deze voorwaarden gedetailleerd uit te werken in dit besluit, werd er geopteerd om de verdere uitwerking van deze basisprincipes aan de vervoersonderneming over te laten.

De Koning bepaalt dan dat deze basisprincipes onder de belangrijkste voorwaarden vallen die, op voorstel van de vervoersonderneming, door de Commissie goedgekeurd worden. Op die manier wordt vermeden dat elke wijziging van deze basisprincipes, ook een wijziging van het besluit zou impliceren.

8. Artikel 12 van het besluit stemt overeen met artikel 14 van het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het beheer van het nationaal transmissienet voor elektriciteit, dat als volgt luidt :

“Op verzoek van de betrokken netgebruiker houdt de overeenkomst betreffende de toegang tot het transmissienet een clause in volgens welke de geschillen betreffende de toegang tot het transmissienet, de toepassing van het technisch reglement of de tarieven bedoeld in artikel 12 van voornoemde wet van 29 april 1999 worden voorgelegd aan bemiddeling of arbitrage overeenkomstig het reglement bedoeld in artikel 28 van dezelfde wet.”

Vermits de gedragscode uitsluitend van toepassing zal zijn op de vervoersnetten en niet op de upstreaminstallaties, beperkt artikel 12 van het besluit, het recht om de inlassing van een bemiddelings- of arbitrageclause te eisen, tot de netgebruiker en tot de geschillen betreffende de toegang tot de vervoersnetten en de toepassing van de gedragscode.

Een analoog recht voor de gebruiker van upstreaminstallaties zal worden ingebouwd in de uitvoeringsbesluiten voorzien in artikel 15/9 van de gaswet.

Inzake de geschillen betreffende de toegang tot de vervoersnetten en de toepassing van de gedragscode, dienen respectievelijk de artikelen 15/5, 7°, en 15/5, 9°, van de gaswet, als rechtsgrond voor artikel 12 van dit besluit.

Hoofdstuk 3 - Basisprincipes inzake tarificatie en facturatie

9. Hoofdstuk 3 van het besluit bevat de basisprincipes inzake tarificatie en facturatie, voorzien in artikel 15/5, §3, tweede lid, 8°, van de gaswet.

In plaats van de methodologie voor het bepalen van de tariefstructuur gedetailleerd uit te werken in dit besluit, werd er geopteerd om terzake enkel de algemene krijtlijnen vast te leggen. De concrete uitwerking van deze methodologie dient te gebeuren door de vervoersonderneming en moet door de Commissie goedgekeurd worden, overeenkomstig de algemene principes en procedures vermeld in dit hoofdstuk.

Op die manier wordt vermeden dat elke wijziging van deze methodologie, ook een wijziging van het besluit zou impliceren.

10. Overeenkomstig artikel 15/12, §2, van de gaswet en artikel 19 van dit besluit, is de vervoersonderneming verplicht om haar rekeningen voor te leggen aan de Commissie opdat deze laatste de tarieven en de toepassing van de methodologie van de tariefstructuur zou kunnen controleren.

Overeenkomstig artikel 15/12, §2, van de gaswet, moet de vervoersonderneming afzonderlijke rekeningen houden voor haar activiteiten van vervoer, opslag, LNG, ondersteunende en aanvullende ondersteunende diensten, flexibiliteitsdiensten, aankoop, verkoop en desgevallend ook voor alle andere activiteiten van deze onderneming buiten de gassector.

11. Aangezien de door de vervoersonderneming aangeboden flexibiliteitsdiensten de netgebruikers zullen toelaten het door de vervoersonderneming opgelegde evenwicht tussen injectie en afname van aardgas te eerbiedigen, verplicht artikel 20 van dit besluit de vervoersonderneming afzonderlijke tarieven voor flexibiliteitsdiensten te voorzien. De

netgebruikers moeten de keuze te hebben tussen een "basis-vervoersdienst", i.e. een vervoersdienst plus een minimum-hoeveelheid flexibiliteit enerzijds, en afzonderlijk geprijsde flexibiliteitsdiensten anderzijds.

Hoofdstuk 4 - Gebruik van het vervoersnet

12. Dit hoofdstuk bevat, overeenkomstig artikel 15/5, §3, tweede lid, 9°, van de gaswet, de basisprincipes betreffende de rechten en verplichtingen van de vervoersondernemingen en netgebruikers inzake gebruik van het betrokken vervoersnet.

Er wordt veel aandacht besteed aan de informatie- en consultatieverplichting van de vervoersonderneming ten aanzien van haar netgebruikers. Deze verplichting geldt in het bijzonder indien de vervoersonderneming voorziet dat er zich beperkingen of onderbrekingen van de gasstromen in haar vervoersnet zullen voordoen, waarvan bepaalde netgebruikers het slachtoffer kunnen worden.

Artikel 22

13. De aanvrager moet indicaties kunnen krijgen over de beschikbare vaste capaciteit per ingangspunt en, desgevallend, per afnamezone. Deze informatie moet voor alle marktspelers beschikbaar zijn. Daarenboven moet de aanvrager de evolutie in de tijd van de beschikbare vaste capaciteit per ingangspunt kunnen volgen.

Artikel 27

14. Op de netgebruiker rust de verplichting om een evenwicht te eerbiedigen tussen de hoeveelheid aardgas die hij toelevert en afneemt. Het besluit vermeldt in op basis van welke criteria de tijdseenheid wordt gekozen waarop bovenvermeld evenwicht wordt gecontroleerd.

In sommige landen worden de vervoersnetten in zones onderverdeeld en past men een “entry/exit”-tariefsysteem toe. Dergelijk initiatief wordt aan de vervoersonderneming overgelaten en aan de goedkeuring van de Commissie onderworpen. Een typisch kenmerk van een afnamezone is dat binnen een zone geen onevenwichten in rekening gebracht worden. Een leveringsonderneming kan dan een evenwicht nastreven tussen het aardgas dat zij in een zone injecteert en de afnames van haar klanten binnen die zone .

Artikel 28

15. Discriminatie inzake het respecteren van een opgelegd evenwicht is mogelijk wanneer de tijdseenheid te kort is en het technisch heel moeilijk wordt om het evenwicht binnen die periode bij te sturen. In dat geval zouden grote leveringsondernemingen met talrijke klanten grote schaalvoordelen kunnen genieten vermits zij de onevenwichten van hun klanten onderling zouden kunnen samenbundelen. Een kleine netgebruiker die niet kan rekenen op een dergelijke “pooling” van de onevenwichten, zou globaal meer moeten betalen voor zijn vervoer. Om dit te verhelpen voert artikel 28 van dit besluit het begrip “flexibiliteitskamer” in, hetgeen de netgebruikers moet toelaten hun onevenwichten per ingangspunt of ingangzone onderling samen te bundelen. De ‘*On the day Commodity Market*’ (OCM) van de Britse vervoersonderneming TRANSCO vervult ondermeer deze behoefte.

Artikel 30

16. Artikel 30 van het besluit verplicht de inlassing van een “*use-it-or-lose-it*”-clausule in de vervoerscontracten waardoor de vaste capaciteit van een vervoerscontract kan herleid worden tot een niveau dat beter overeenstemt met de werkelijke behoeften van de netgebruiker.

Op die manier wordt vermeden dat een leveringsonderneming de vervoerscapaciteit zou uitputten door zelf de overtollige vaste capaciteit te onderschrijven en haar concurrenten de mogelijkheid zou ontnemen klanten aan te spreken die via deze volgeboekte leiding moeten toegeleverd worden.

Deze regeling kan enkel gebruikt worden wanneer een vervoersinstallatie ontoereikend wordt, hetgeen het geval zou zijn wanneer de vervoersonderneming toegang weigert wegens gebrek aan vervoerscapaciteit, overeenkomstig artikel 15/7, §1, 1°, van de gaswet.

Om deze regel te omzeilen hebben de vervoersondernemingen in sommige landen, zoals bijvoorbeeld in Nederland, de reservatie van capaciteit afhankelijk gemaakt van het voorleggen van de leveringscontracten, hetgeen echter impliceert dat de vervoersonderneming inzake de aanvraag veel meer informatie eist dan voorzien in onderhavig besluit. Bovendien sluit dit systeem een secundaire markt voor vervoerscapaciteit uit, hetgeen de reden is waarom het op verzet stuit van de leveringsondernemingen en de regulatoren. Gereserveerde capaciteit dient vrij verhandelbaar zijn. Het feit of er al dan niet teveel capaciteit gereserveerd is, kan door de netgebruiker gecorrigeerd worden op voorwaarde dat er een "markt" voor deze capaciteit ontstaat.

Artikel 31

17. Zoals gezegd moeten de ondersteunende diensten die de vervoersonderneming aanbiedt, de netgebruiker helpen om het evenwicht tussen de toelevering en de afname van de hoeveelheid aardgas, berekend per zone of per leverancier, te eerbiedigen. Aan de ontwikkeling van deze ondersteunende diensten, zoals flexibiliteit, werd dan ook de gepaste aandacht besteed in artikel 31 van dit besluit.

Het gasjaar begint op 1 oktober van elk jaar en eindigt op 30 september van het daarop volgend jaar, dit om te vermijden dat de winter over twee afzonderlijke jaren zou gespreid worden.

Hoofdstuk 5 - Maatregelen ter voorkoming van elke discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers

18. Hoofdstuk 5 van dit besluit bevat, overeenkomstig artikel 15/5, §3, tweede lid, 5°, van de gaswet, een aantal maatregelen die een geïntegreerde vervoersonderneming moet nemen ter voorkoming van elke discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers, en die de Commissie toe laten te controleren of deze verplichting tot niet-discriminatie werd gerespecteerd.

19. Artikel 8 van het besluit verplicht de vervoersonderneming de Commissie een kopie te bezorgen van het vervoerscontract, binnen de tien werkdagen na de ondertekening ervan. Indien de vervoersafdeling van een geïntegreerde vervoersonderneming haar leveringsafdeling toegang verleent tot haar netwerk, dient de Commissie eveneens op de hoogte te worden gebracht van de rechten en verplichtingen van deze afdeling met betrekking tot het gebruik van het vervoersnet. Tussen beide afdelingen moet een soort "contract" te worden opgesteld dat alle voorwaarden bevat inzake de toegang tot het vervoersnet van deze geïntegreerde vervoersonderneming. De leveringsafdeling dient in dit verband eveneens de procedure beschreven in hoofdstuk 2, afdeling 1, van het besluit te volgen. Het spreekt voor zich dat alle wijzigingen van deze voorwaarden eveneens aan de Commissie moeten worden meegedeeld.

Artikel 34, 2°, van het besluit benadrukt bovendien dat de geïntegreerde vervoersonderneming ten opzichte van haar leveringsafdeling dezelfde indicatieve tarieven en voorwaarden dient te hanteren als voor de andere netgebruikers.

Hoofdstuk 6 - Voorzorgsmaatregelen ter bescherming van de vertrouwelijkheid en de commerciële gegevens betreffende de netgebruikers

20. Hoofdstuk 6 van het besluit behandelt, overeenkomstig artikel 15/5, §3, tweede lid, 3°, van de gaswet, de verplichtingen van de vervoersonderneming inzake de geheimhouding van vertrouwelijke informatie.

21. Artikel 1 van het besluit definieert wat als vertrouwelijke informatie moet worden beschouwd. Deze informatie kan betrekking hebben op bepaalde commerciële

(bijvoorbeeld informatie over het type gasverbruik van een bepaalde afnemer) of contractuele gegevens (bijvoorbeeld de voorwaarden die door deze netgebruiker en de vervoersonderneming nageleefd moeten worden met betrekking tot het gebruik van het vervoersnet). Ook het feit op zich dat een aanvrager zich tot de vervoersafdeling heeft gewend om toegang te bekomen tot het betrokken vervoersnet, is vertrouwelijk. De manier waarop deze vertrouwelijke informatie verkregen werd, is van geen belang. Zelfs indien de informatie niet rechtstreeks door de netgebruiker of aanvrager aan de geïntegreerde vervoersonderneming werd medegedeeld, valt deze informatie onder de geheimhoudingsverplichting.

Artikel 36 bevat een aantal uitzonderingen op deze geheimhoudingsverplichting. Overeenkomstig artikel 36 mag de vervoersonderneming vertrouwelijke informatie kenbaar maken aan :

- de Commissie teneinde haar toe te laten haar taken, zoals voorzien in de gaswet en in de uitvoeringsbesluiten, uit te voeren; de Commissie is overigens zelf door een strafrechtelijk beteugelde geheimhoudingsverplichting gehouden, overeenkomstig artikel 26, §§2 en 3, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en artikel 15/16, §2, van de gaswet;
- de rechtbanken of scheidsrechtelijke instanties, zoals de bemiddelings- of arbitrage dienst van de Commissie, die over een eventuele betwisting tussen een vervoersonderneming en een aanvrager of netgebruiker dienen te oordelen, evenals aan de raadslieden en deskundigen die deze partijen voor deze instantie vertegenwoordigen.

Een derde uitzondering laat de geïntegreerde vervoersonderneming toe om deze informatie mee te delen aan werknemers die tewerkgesteld zijn in één van de zogenaamde "gemeenschappelijke diensten" van deze vervoersonderneming. Aangezien de gaswet geen scheiding van deze "gemeenschappelijke diensten" oplegt, zullen de personeelsleden die tewerkgesteld zijn in deze diensten verantwoordelijk blijven voor zowel de leverings- als de vervoersafdeling. Typische voorbeelden van dergelijke gemeenschappelijke diensten zijn de juridische dienst en de boekhouding. Om te vermijden dat deze personeelsleden vertrouwelijke informatie zouden gebruiken op een wijze die de leveringsafdeling van de geïntegreerde vervoersonderneming onrechtmatig bevoordeelt, bepaalt artikel 36, 3°, dat vertrouwelijke informatie aan deze diensten mag worden meegedeeld, alsook aan de

commissaris-revisor van de geïntegreerde vervoersonderneming, op voorwaarde dat zij door gepaste geheimhoudingsregels gebonden zijn.

Hoofdstuk 7 - Minimumvereisten inzake de administratieve en operationele scheiding tussen de functies van gasvervoer en levering van gas binnen de geïntegreerde vervoersonderneming

22. Hoofdstuk 7 van het besluit heeft betrekking op artikel 15/5, §3, tweede lid, 6°, van de gaswet.

Artikel 37

23. Een administratieve en operationele scheiding tussen de leverings- en vervoersafdeling van een geïntegreerde vervoersonderneming is onontbeerlijk teneinde elke discriminatie tussen netgebruikers te voorkomen en teneinde te vermijden dat vertrouwelijke informatie die betrekking heeft op een netgebruiker of aanvrager zou misbruikt worden om de leveringsafdeling van de geïntegreerde vervoersonderneming een onrechtmatig voordeel te bezorgen.

De algemene principes waaraan de organisatie van de geïntegreerde vervoersonderneming dient te beantwoorden, worden behandeld in hoofdstuk 7 van het besluit.

In plaats van de voorwaarden voor een administratieve en operationele scheiding gedetailleerd uit te werken in dit besluit, werd er geopteerd om enkel een aantal algemene principes te bepalen en verder te voorzien dat de vervoersonderneming een organisatieplan betreffende deze scheiding ter goedkeuring dient voor te leggen aan de Commissie.

Dit organisatieplan dient gepaste procedures te voorzien teneinde ervoor te zorgen dat vertrouwelijke informatie niet wordt misbruikt ten voordele van de leveringsafdeling. Zo mag een geïntegreerde vervoersonderneming slechts personeel van de vervoersafdeling naar de leveringsafdeling overplaatsen, indien er een bepaalde rustperiode ("*gardening leave*") wordt gerespecteerd. Deze periode dient voldoende lang te zijn opdat de vertrouwelijke informatie waarover deze personen in hun hoedanigheid van personeelslid van de vervoersafdeling beschikken, voorbijgestreefd zou zijn op het ogenblik waarop ze hun functie binnen de leveringsafdeling aanvatten

24. Op het gebied van de informatica is de fysische scheiding geen pertinente voorwaarde om de confidentialiteit te beschermen. Een fysische scheiding zou kunnen betekenen dat de vervoersafdeling haar eigen server heeft. Dit biedt echter geen oplossing aangezien de elektronische communicatie via extranet nagenoeg even doorzichtig is als via intranet.

De gegevens moeten bijgevolg beschermd worden door middel van toegangscode, toegangssleutels en/of codering van de gegevens zelf. Overeenkomstig artikel 38 staat de validatie van deze beschermingsregels onder toezicht van de commissaris.

Artikel 38

25. Overeenkomstig artikel 9 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, moet de beheerder van het transmissienet juridisch gescheiden zijn van de andere marktspelers. Dergelijke juridische scheiding wordt in de gasmarkt niet vereist. Wanneer een gasonderneming kiest voor een verticale integratie, wordt ze wel onderworpen aan de controle van een commissaris, aangesteld overeenkomstig conform artikel 38 van dit besluit.

De taak van deze commissaris bestaat in hoofdzaak uit het controleren van de zogenaamde "*chinese walls*". Zijn aanwezigheid betekent bovendien :

- een bijkomende hulp om te verzekeren dat het hele spectrum van regels op een tijdige en consequente manier wordt nageleefd;
- een belangrijke bron van informatie voor zowel de vervoersonderneming als de betrokken autoriteiten;
- een signaal voor de personeelsleden van de betrokken vervoersonderneming dat deze "*chinese walls*" belangrijk zijn;
- een signaal voor de andere spelers op de markt (bestaande of potentiële nieuwe) dat de vervoersonderneming verplicht is om een eerlijke en doorzichtige gasmarkt aan te bieden.

De commissaris is niet bevoegd om interne documenten van de geïntegreerde vervoersonderneming rechtstreeks aan de Commissie door te geven. Dit blijft de bevoegdheid van het bestuur van de onderneming. De onderzoeksmacht van de Commissie in dit verband steunt op artikel 15/16, § 1, van de gaswet dat haar toelaat alle inlichtingen te vorderen van de vervoersonderneming, welke zij dienstig acht om te onderzoeken of :

- de administratieve en boekhoudkundige organisatie van de geïntegreerde vervoersonderneming, haar in staat stelt de bepalingen van het besluit na te leven;
- de procedures inzake bescherming van vertrouwelijke informatie, de geïntegreerde vervoersonderneming in staat stellen de bepalingen van dit besluit na te leven.

Hoofdstuk 8 - Overgangsmaatregelen

In sommige artikelen van dit besluit worden aan de vervoersondernemingen verplichtingen opgelegd die zij moeten vervullen vóór zij hun net in gebruik nemen. Om te beletten dat dit, bij de inwerkingtreding van het besluit, de continuïteit van de bevoorrading in het gedrang brengt, worden een aantal overgangsmaatregelen ingevoegd.

Hoofdstuk 9 - Diverse bepalingen

26. Overeenkomstig artikel 20/1, §2, van de gaswet kan de Koning strafsancities bepalen voor inbreuken op de bepalingen van de uitvoeringsbesluiten van de gaswet. Artikel 42 maakt van deze mogelijkheid gebruik en voorziet dat inbreuken op de bepalingen van het besluit gestraft worden met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maand en met een geldboete van 50 frank tot 20.000 frank of met één van deze straffen alleen.

***

VOORSTEL VAN KONINKLIJK BESLUIT

(zie verder : voorstel.2nbis)

VOORSTEL VAN KONINKLIJK BESLUIT

KONINKRIJK BELGIË

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorstel van koninklijk besluit betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, laatst gewijzigd door de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten, inzonderheid de artikelen 15/5, §3, en 15/17;

Gelet op het advies van de inspecteur van Financiën, gegeven ----;

Gelet op de akkoordbevinding van de Minister van Begroting, gegeven ----;

Gelet op het advies van de Raad van State, gegeven op ....., met toepassing van artikel ... van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas;

Hebben Wij besloten en besluiten Wij:

HOOFDSTUK 1

Definities

Art. 1. De termen bepaald in artikel 1 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, laatst gewijzigd door de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten, hebben dezelfde betekenis voor de toepassing van dit besluit.

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder:

- 1° "gaswet": de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, laatst gewijzigd door de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten;

- 2° "aanvraag": de aanvraag om toegang te verkrijgen tot een vervoersnet voor aardgas;
- 3° "aanvrager": elke natuurlijke of rechtspersoon die zijn wil te kennen heeft gegeven om toegang te verkrijgen tot een vervoersnet voor aardgas door het indienen van een aanvraag overeenkomstig de gaswet en dit besluit
- 4° "geïntegreerde vervoersonderneming": een onderneming die de functies van vervoers- en leveringsonderneming voor aardgas combineert;
- 5° "ingangspunt": een punt van ingang van aardgas in een vervoersnet;
- 6° "afnamepunt": een punt waar het aardgas door de vervoersonderneming ter beschikking wordt gesteld;
- 7° "afnamezone": een gebied dat meer dan één afnamepunt omvat;
- 8° "vervoerscontract": de commerciële overeenkomst tussen een aanvrager en een vervoersonderneming met betrekking tot het gebruik door de aanvrager van het vervoersnet van de vervoersonderneming voor het vervoer van aardgas;
- 9° "opslag": de opslag van aardgas met inbegrip van de ondergrondse opslag en de LNG-opslag;
- 10° "vervoersactiviteit": elke belangrijke activiteit die aangeboden wordt teneinde het gasvervoer te verwezenlijken, met inbegrip van de overbrenging, het gebruik van de LNG-installaties en de opslag;
- 11° "ondersteunende dienst": elke dienst noodzakelijk in het kader van een vervoersactiviteit;
- 12° "aanvullende ondersteunende dienst": elke dienst die in het kader van een vervoersactiviteit aanvullend aangeboden wordt uit hoofde van zijn marktwaarde;
- 13° "flexibiliteitsdienst": elke dienst die een vervoers- of leveringsonderneming kan aanbieden om het onevenwicht tussen de inkomende en uitgaande gasstromen, of de schommelingen aan het afname- of ingangspunt op te vangen;
- 14° "gemeenschappelijke dienst": elke boekhoudkundige, juridische of andere dienst die in een geïntegreerde vervoersonderneming door zowel de leverings- als vervoersafdeling gebruikt wordt;
- 15° "capaciteit": het maximaal debiet van aardgas waarop de netgebruiker recht heeft, conform de bepalingen van het vervoerscontract;
- 16° "vaste capaciteit": de capaciteit verzekerd door de vervoersonderneming;
- 17° "niet-vaste capaciteit": de capaciteit die door de vervoersonderneming kan onderbroken worden, onder de voorwaarden bepaald in het vervoerscontract ;
- 18° "toevoerpatroon": het gedrag van een toevoer van aardgas, in termen van debiet, volume en regelmaat, op jaar-, week-, dag- en/of uurbasis;
- 19° "afnamepatroon": het gedrag van een afname van aardgas, in termen van debiet, volume en regelmaat, op jaar-, week-, dag- en/of uurbasis;

20° "belangrijkste voorwaarden": de belangrijkste voorwaarden opgelegd door een vervoersonderneming met betrekking tot de toegang tot, het gebruik van en de aansluiting op haar vervoersnet, zoals bepaald in de artikelen 15/5, §2, eerste lid, en 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet ;

21° "vertrouwelijke informatie": de vertrouwelijke commerciële gegevens betreffende een vervoersaanvraag of het vervoer voor een netgebruiker, door de aanvrager of de netgebruiker, al dan niet rechtstreeks, meegedeeld aan de vervoersonderneming, met uitzondering van de informatie die algemeen verspreid is in het publiek, anders dan door het onrechtmatig toedoen van de vervoersonderneming;

22° "werkdag": elke kalenderdag, met uitzondering van zaterdagen, zondagen en wettelijke feestdagen.

HOOFDSTUK 2

Procedure voor het verkrijgen van toegang tot een vervoersnet en de belangrijkste voorwaarden voor vervoerscontracten

AFDELING 1

Procedure voor het verkrijgen van toegang tot een vervoersnet

Art. 2. Teneinde een toegang of een wijziging van toegang tot een vervoersnet te verkrijgen, dient de aanvrager een aanvraag in bij de vervoersonderneming die het betrokken vervoersnet beheert. Onverminderd artikel 15/6 van de gaswet, kan de aanvrager een leveringsonderneming, een klant van een leveringsonderneming, of een tussenpersoon zijn.

Op straffe van onontvankelijkheid van de aanvraag tot toegang of wijziging van toegang, bevat het dossier dat bij de aanvraag wordt gevoegd :

- 1° de identiteit van de aanvrager;
- 2° indien de aanvraag uitgaat van een leveringsonderneming, een kopie van haar leveringsvergunning;
- 3° informatie over de hoeveelheid aardgas die de afnemer gedurende het voorgaande jaar heeft afgenomen, of gedurende het eerste jaar van zijn toegang tot het vervoersnet zal afnemen;
- 4° indien de aanvraag wordt ingediend door een tussenpersoon of een gevolmachtigde van een klant of van een leveringsonderneming, een bewijs van de volmacht;
- 5° de aard en modaliteiten van de gewenste vervoersactiviteiten, aanvullende ondersteunende diensten en flexibiliteitsdiensten;
- 6° de gewenste vaste en/of niet-vaste capaciteit, bepaald per periode;
- 7° het aanvangstijdstip en de gewenste duur van het vervoerscontract;

8° de specificaties van het te vervoeren aardgas op het ingangspunt die betrekking hebben op :

- a) wobbe-index met tolerantie;
- b) calorische bovenwaarde;
- c) grensgehalte van onreinheden, inzonderheid van H₂S, totale zwavel, alsmede van andere gevoelige bestanddelen zoals O₂ en CO₂;

9° het ingangs- en afnamepunt, of, in voorkomend geval, de onderscheiden ingangs- en afnamepunten.

Art. 3. Op straffe van onontvankelijkheid, bevat de aanvraag voor toegang tot een LNG-terminal, naast de gegevens vermeld in artikel 2, tweede lid, 1° tot 8° van dit besluit, ook de volgende gegevens:

- 1° de specificaties van de LNG-tanker;
- 2° de toevoer- en afnamepatronen;
- 3° de informatie over de connectie tussen het schip en de kade;
- 4° een kopie van alle vereiste vergunningen en certificaten, in de mate dat de beheerder van de LNG-terminal dit nodig heeft om te voldoen aan zijn wettelijke of contractuele verplichtingen.

Art. 4. Op straffe van onontvankelijkheid, bevat een aanvraag voor toegang tot opslag, naast de gegevens vermeld in artikel 2, tweede lid, 1° tot 7° van dit besluit, ook de volgende gegevens :

- 1° de gewenste opslagcapaciteit per periode, en de gewenste uitzendcapaciteit;
- 2° de gewenste vervoerscapaciteit tussen het ingangspunt en de opslag, alsmede tussen de opslag en het afnamepunt of de afnamezone.

Art. 5. Binnen de vijf werkdagen, die volgen op de datum van de kennisgeving van de aanvraag, brengt de vervoersonderneming de aanvrager op de hoogte van de volledigheid of de onvolledigheid van de aanvraag.

De vervoersonderneming doet al het mogelijke om de aanvrager te informeren en bij te staan bij het opstellen en vervolledigen van zijn aanvraag.

Zonder bericht van de vervoersonderneming binnen de gestelde termijn, wordt de aanvraag geacht volledig te zijn.

Art. 6. Binnen de tien werkdagen, na het verzenden van de volledigheidverklaring of vanaf de dag waarop de aanvraag wordt geacht volledig te zijn of, indien bijkomende gegevens vereist waren, binnen de tien werkdagen nadat de vervoersonderneming deze bijkomende gegevens ontvangen heeft, zal de vervoersonderneming :

- 1° indien de toegang tot het vervoersnet slechts mogelijk is op voorwaarde dat een bijkomende infrastructuur wordt aangelegd en verdere onderzoeken worden gevoerd betreffende de haalbaarheid van het project, de aanvrager en de commissie hiervan op de hoogte brengen. De vervoersonderneming beschikt vervolgens over een termijn van twee

maand om dit onderzoek uit te voeren en om de Commissie en de aanvrager op de hoogte te brengen van de resultaten ervan. Indien het onderzoek de haalbaarheid van het project bevestigt, maakt de vervoersonderneming de aanvrager een voorstel van contract over binnen de drie werkdagen nadat zij hem de resultaten van het onderzoek heeft meegedeeld;

Voor het uitvoeren van bovenvermeld onderzoek kan de vervoersonderneming de aanvrager een vergoeding vragen. In dergelijk geval maakt zij de aanvrager, voorafgaandelijk aan het uitvoeren van het onderzoek, een voorstel van vergoeding over. Op verzoek van de aanvrager kan de Commissie nagaan of dit voorstel in overeenstemming is met de geldende marktvoorwaarden;

2° indien de toegang tot het vervoersnet mogelijk is, de aanvrager een voorstel van contract overmaken;

3° indien de toegang tot het vervoersnet geweigerd wordt op grond van artikel 15/6, 15/7 of 15/8 van de gaswet, de aanvrager en de commissie hiervan op de hoogte brengen. Elke weigering van toegang tot het vervoersnet wordt omstandig gemotiveerd.

Art. 7. Indien de toegang tot het vervoersnet mogelijk is en indien de aanvrager instemt met de voorwaarden die hem door de vervoersonderneming werden meegedeeld, gaan beide partijen over tot de ondertekening van het vervoerscontract.

Indien de aanvrager wenst te onderhandelen over de voorwaarden die hem door de vervoersonderneming werden meegedeeld, brengt hij de vervoersonderneming hiervan op de hoogte.

Indien de aanvrager en de vervoersonderneming binnen de maand na bovenvermelde mededeling van de aanvrager nog geen vervoerscontract hebben afgesloten, legt de vervoersonderneming de Commissie een verslag voor betreffende de punten waarover geen akkoord kon bereikt worden en de redenen hiervoor.

Zonder bericht van de aanvrager binnen de tien werkdagen na ontvangst van het voorstel van contract, kan de vervoersonderneming de aanvraag als onbestaande beschouwen.

Art. 8. Binnen de tien werkdagen na de ondertekening van het vervoerscontract, bezorgt de vervoersonderneming een kopie van dit contract aan de Commissie.

Art. 9. De kennisgevingen bedoeld in deze afdeling geschieden per drager, per aangetekend schrijven, per fax, of via elektronische berichtgeving. Deze kennisgevingen worden geacht te hebben plaatsgevonden, in het geval van een bericht per drager, op de datum van ontvangst van het bericht, in het geval van een aangetekend schrijven, op de dag na de datum van ontvangst van het schrijven, en in het geval van een fax of elektronisch bericht, op de datum van ontvangstbevestiging van de fax of het elektronisch bericht.

AFDELING 2

Belangrijkste voorwaarden voor vervoerscontracten

Art. 10. De vervoersonderneming stelt de belangrijkste voorwaarden op voor de toegang tot en het gebruik van haar vervoersnet en gebruikt deze voorwaarden als basis voor de onderhandelingen met de aanvragers.

De vervoersonderneming mag haar vervoersnet slechts in gebruik nemen na goedkeuring van haar belangrijkste voorwaarden door de Commissie.

De belangrijkste voorwaarden van de vervoersonderneming regelen de betrekkingen tussen de netgebruiker en de vervoersonderneming. Het vervoerscontract vermeldt uitdrukkelijk op welke punten er afgeweken wordt van de belangrijkste voorwaarden.

Wijzigingen in de belangrijkste voorwaarden van een vervoersonderneming treden slechts in werking na hun goedkeuring door de Commissie.

Art. 11. De belangrijkste voorwaarden nemen de rechten en verplichtingen op inzake :

- 1° de aanvraag, het gebruik en de overdracht van vervoerscontracten of capaciteit, onverminderd de bepalingen van hoofdstuk 2, afdeling 1, van dit besluit;
- 2° de aanvraag van aanvullende ondersteunende diensten, onverminderd de bepalingen van hoofdstuk 2, afdeling 1, van dit besluit;
- 3° de behandeling van gas voor eigen gebruik van de vervoersonderneming en van de gasverliezen;
- 4° het evenwicht van de gasstromen binnen het vervoersnet;
- 5° de technische vereisten betreffende de ingangs- en afnamepunten, onder meer inzake de aansluiting, de kwaliteit en de druk van het aardgas;
- 6° de procedure voor de planning van en het overleg over de onderhoudswerken aan het vervoersnet, zoals bepaald in artikel 26 van dit besluit, en de regels inzake noodgevallen en onderbrekingen;
- 7° de nominatie en hernominatie van gas, met inbegrip van de kennisgevingstermijnen voor wijzigingen van de gasnominatie;
- 8° de toewijzing van gas na het uitvoeren van de nodige metingen;
- 9° de gasmeting, met inbegrip van de verificatie- en ijkingsprocedure voor gasmetingsapparatuur;
- 10° de mogelijke duur van de contracten;
- 11° de indicatieve tarieven;
- 12° de financiële garanties of de toepasselijke regels inzake de aansprakelijkheid van de vervoersonderneming of de netgebruiker, indien zij in gebreke blijven hun verplichtingen na te komen;
- 13° de procedures inzake facturatie en betaling;
- 14° desgevallend, de werking van de flexibiliteitskamer, zoals bepaald in artikel 28 van dit besluit.

Art. 12. Op verzoek van de betrokken netgebruiker, houdt het vervoerscontract een clausule in volgens welke de geschillen betreffende de toegang tot de vervoersnetten en de toepassing van de gedragscode worden voorgelegd aan de bemiddeling- en arbitrage dienst, overeenkomstig artikel 15/17 van de gaswet.

Art. 13. Het vervoerscontract bepaalt dat het Belgisch recht van toepassing is.

HOOFDSTUK 3

Basisprincipes inzake tarificatie en facturatie

Art. 14. De vervoersonderneming kan haar vervoersnet slechts in gebruik nemen na goedkeuring door de Commissie van de tariefmethodologie voor het bepalen van de indicatieve tarieven voor haar vervoersactiviteiten, ondersteunende en aanvullende ondersteunende diensten en na goedkeuring van de indicatieve tarieven zelf, onverminderd artikel 17 van dit besluit.

Binnen de door de Commissie aanvaarde kosten, kan de vervoersonderneming bij het ontwikkelen van deze tariefmethodologie de groei van het aantal in aanmerking komende afnemers die haar vervoersnet zullen gebruiken, in aanmerking nemen.

Art. 15. De indicatieve tarieven van de vervoersonderneming beantwoorden aan de volgende richtsnoeren :

- 1° zij zijn niet-discriminerend en transparant;
- 2° zij worden bepaald in functie van de kosten en maken het de vervoersonderneming mogelijk om alle reële kosten te dekken, met inbegrip van de kosten betreffende het onderhoud, de veiligheid en de ontwikkeling van de vervoersinstallaties in economisch aanvaardbare omstandigheden en met eerbiediging van het leefmilieu;
- 3° zij bevatten een billijke vergoeding van het eigen vermogen geïnvesteerd in de vervoersnetten, teneinde de optimale ontwikkeling van de vervoersnetten op lange termijn te waarborgen;
- 4° zij beogen de optimalisatie van het gebruik van de vervoersnetten;
- 5° zij zijn op voldoende wijze opgesplitst, inzonderheid :
  - a) in functie van de voorwaarden en de gebruiksmodaliteiten van de vervoersnetten
  - b) wat de ondersteunende, aanvullende ondersteunende en flexibiliteitsdiensten betreft;
  - c) wat de eventuele toeslagen voor openbare dienstverplichtingen betreft;
- 6° voor gelijkaardige prestaties zijn de tariefstructuren uniform voor het gehele Belgische grondgebied, zonder opsplitsing volgens geografische zone.

Art. 16. De indicatieve tarieven en de tariefmethodologie waarop zij gebaseerd zijn, alsook eventuele wijzigingen ervan, worden door de Commissie goedgekeurd en worden van kracht op een door de Commissie te bepalen datum.

Art. 17. De tariefmethodologie bevat een duidelijke uiteenzetting betreffende de wijze waarop de kosten worden berekend. Deze uiteenzetting is voldoende gedetailleerd en laat toe te begrijpen op welke basis de lasten in elk afzonderlijk geval worden berekend.

Als algemeen principe geldt dat personen die een nieuwe of een wijziging van aansluiting aanvragen, de kosten dragen die vereist zijn voor de onmiddellijke aansluiting van hun eigendom op het vervoersnet, met uitzondering van de kosten die betrekking hebben op de versterking of uitbreiding van het bestaande vervoersnet.

Art. 18. Teneinde de Commissie toe te laten de tariefmethodologie en de tarieven te evalueren, verstrekt de vervoersonderneming de Commissie alle inlichtingen betreffende haar opbrengsten per vervoersactiviteit.

Bij de evaluatie van de tariefmethodologie en de tarieven, houdt de Commissie rekening met een redelijke vergoeding van het door de vervoersonderneming geïnvesteerd vermogen, een jaarlijks bedrag voor de afschrijvingen van de activa en de terugwinning van de werkingskosten aan een niveau dat overeenstemt met de best gangbare praktijken in de internationale gasector en in de nutsbedrijven in het algemeen.

Bij de analyse en goedkeuring van de voorstellen van indicatieve tarieven van de vervoersondernemingen, beoordeelt de Commissie :

1° de waardering van de activa van de vervoersonderneming die worden gebruikt voor het bepalen van de opbrengsten;

2° op basis van het gedetailleerd investeringsplan dat haar werd voorgelegd, de voorziene investeringen van de vervoersonderneming;

3° de wijze waarop de vervoersonderneming de efficiëntie van de door haar aangeboden diensten stimuleert.

Inzake de opbrengstenbepaling past de Commissie de methodologieën toe die de vervoersonderneming stimuleren om de efficiëntie te verhogen van de door haar aangeboden diensten.

Art. 19. De vervoersonderneming legt de Commissie, overeenkomstig de richtlijnen verstrekt door de Commissie, afzonderlijke rekeningen voor betreffende haar onderscheiden vervoersactiviteiten en haar aankoop- en verkoopsactiviteiten, alsook betreffende haar eventuele andere activiteiten. Zij legt tevens de boekhoudkundige en waarderingsregels uit die daarbij werden toegepast, evenals de wijze waarop de kosten werden toegerekend aan de diverse activiteiten.

Art. 20. De vervoersonderneming zal per soort vervoersactiviteit een tariefmethodologie en indicatieve tarieven ontwikkelen die, naast een standaardflexibiliteitsdienst, ook bijkomende flexibiliteitsdiensten omvatten, teneinde de netgebruikers de keuze te geven tussen de door haar aangeboden flexibiliteitsdiensten.

Art. 21. Onverminderd de gegevens vereist door de BTW-administratie, vermelden de facturen van de vervoersonderneming de basis waarop het factuurbedrag werd berekend, waarbij elke aangerekende term van tarifiering afzonderlijk wordt vermeld betreffende overbrenging, opslag, gebruik van LNG-installatie, aanvullende ondersteunende diensten, flexibiliteitsdiensten en elke afzonderlijke heffing.

HOOFDSTUK 4

Gebruik van het vervoersnet

Art. 22. De vervoersonderneming exploiteert, onderhoudt en ontwikkelt haar vervoersnet op een veilige, efficiënte en economisch verantwoorde wijze, rekening houdend met de interoperabiliteit op Europees niveau. Zij staat in voor de goede werking van haar vervoersnet en voor de verwezenlijking van een globaal evenwicht van gasstromen binnen haar vervoersnet.

De vervoersonderneming geeft informatie over de beschikbare vaste capaciteit per ingangspunt, en desgevallend ook per afnamezone, en dit voor een periode van minimaal 18 maanden. Deze informatie wordt aangepast telkens er een vervoerscontract met vaste capaciteit wordt afgesloten.

Art. 23. Onverminderd eventuele voorrangsregels die voortvloeien uit openbare dienstverplichtingen opgelegd aan de vervoers- of leveringsondernemingen, zijn de maatregelen van onderbreking of reductie van de gasstromen slechts toegelaten indien zij redelijk, transparant en niet-discriminerend zijn. De vervoersonderneming maakt melding van elke onderbreking of reductie van de gasstromen in haar vervoersnet in een speciaal daarvoor aangelegd register. Dit register kan ten allen tijde door de Commissie worden ingekeken.

Art. 24. De vervoersonderneming doet alle redelijke inspanningen om de gasstromen naar de netgebruikers te handhaven en mag enkel overgaan tot een onderbreking of reductie van de gasstromen, indien dit nodig is om een veilige en efficiënte werking van het vervoersnet te verzekeren.

Art. 25. Onverminderd eventuele clausules in het vervoerscontract inzake de niet-vaste capaciteit, worden de maatregelen van onderbreking of reductie van de gasstromen zoveel mogelijk beperkt tot de periodes en de uren gedurende welke zij het minste ongemak bezorgen voor de netgebruikers.

Art. 26. De vervoersonderneming die kennis krijgt van een gebeurtenis die een onderbreking of reductie van de gasstromen in haar vervoersnet kan veroorzaken, licht zo spoedig mogelijk de Commissie, alsook de netgebruikers die door de onderbreking of reductie getroffen kunnen worden, in over deze gebeurtenis en de voorzienbare duur ervan.

Indien de gasstromen werden onderbroken of gereduceerd zonder dat de vervoersonderneming de mogelijkheid heeft gehad de getroffen netgebruikers en de Commissie vooraf in te lichten overeenkomstig het eerste lid, brengt zij alsnog de Commissie en de betrokken netgebruikers zo spoedig mogelijk op de hoogte van de oorzaken en de voorziene duur van deze gebeurtenis.

Art. 27. De vervoersonderneming meet de hoeveelheid aardgas die wordt geleverd aan het ingangspunt als volume omgezet in energie. De resultaten van deze metingen kunnen door de netgebruiker op elk ogenblik worden geraadpleegd en stellen hem in staat snel en efficiënt aan zijn verplichtingen te voldoen.

De hoeveelheid aardgas die ter beschikking wordt gesteld aan het afnamepunt, wordt gemeten door de afnemer.

De netgebruiker levert per tijdseenheid bedoeld in het vijfde lid, dezelfde hoeveelheid aardgas op het vervoersnet toe als hij of zijn klanten ervan afnemen. De netgebruiker en de

vervoersonderneming kunnen van deze verplichting afwijken bij schriftelijke onderlinge overeenkomst, waarin zij de omvang van het toegelaten onevenwicht per tijdseenheid bedoeld in het vijfde lid bepalen, alsook de aanvullende ondersteunende diensten nodig om de aldus toegelaten onevenwichten te beheren. De vervoersonderneming mag afnamezones bepalen. In dit geval volstaat het dat elke leveringsonderneming een globaal evenwicht eerbiedigt tussen de som van al zijn toeleveringen in een bepaalde afnamezone en de som van alle afnamen van zijn klanten binnen dezelfde afnamezone.

De tijdseenheid wordt gekozen op basis van de volgende criteria :

1° elke discriminatie tussen netgebruikers moet vermeden worden;

2° de vervoersonderneming moet in staat zijn het net behoorlijk te sturen, rekening houdend met de beschikbare aanvullende ondersteunende diensten;

3° de kosten worden gedragen door diegenen die ze veroorzaken;

4° de tijdseenheid moet in verhouding staan met de beschikbare meetinstrumenten en hun accuraatheid;

5° elke marktbelemmering wegens te ingewikkelde berekeningsmethoden of facturatieprocedures moet vermeden worden.

De vervoersonderneming kan de nodige maatregelen treffen voor het verzekeren van de veilige en efficiënte werking van haar vervoersnet, indien de netgebruiker zijn verplichting bedoeld in het derde of vierde lid niet nakomt. Daartoe bepaalt de vervoersonderneming een eerste drempel en een tweede drempel die hoger ligt dan de eerste. Als het onevenwicht van de netgebruiker de eerste drempel overschrijdt, vergoedt hij de vervoersonderneming. Deze vergoeding is gelijk aan de indicatieve tarieven goedgekeurd door de Commissie voor de flexibiliteitsdiensten die de vervoersonderneming geleverd heeft om de veilige en efficiënte werking van haar vervoersnet te vrijwaren. Bij overschrijding van de tweede drempel, stelt de vervoersonderneming de netgebruiker onverwijld in gebreke per e-mail of per fax. Onverminderd het bepaalde in artikel 24 van dit besluit, mag de vervoersonderneming de toelevering van aardgas aan het betrokken ingangs- of afnamepunt verminderen of onderbreken, indien de netgebruiker de tweede drempel nog steeds overschrijdt na een periode van drie dagen, te rekenen vanaf de kennisgeving van de ingebrekestelling, bedoeld in artikel 9 van dit besluit.

Art. 28. Elke geïntegreerde vervoersondernemingen richt een flexibiliteitskamer in als een zelfstandige dienst. Deze kamer heeft als opdracht de leveringsondernemingen toe te laten hun flexibiliteitsbehoeften voor hun leveringen aan in België gevestigde afnemers, binnen een termijn van maximum drie opeenvolgende werkdagen, op elkaar af te stemmen.

Mits een passende vergoeding, stelt de flexibiliteitskamer aan alle betrokkenen een systeem ter beschikking om de gezamenlijke flexibiliteitskosten te minimaliseren en de liquiditeit van de markt te verhogen.

Art. 29. De organisatie van het vervoer en het aanbod van de vervoersdiensten komt zoveel mogelijk tegemoet aan de behoeften van de netgebruikers. Daartoe :

1° staat de vervoersonderneming de netgebruikers bij inzake het eerbiedigen van het evenwicht tussen de toeleveringen en afnamen van aardgas door de ontwikkeling van flexibiliteitsdiensten en de organisatie van toegang tot opslag;

2° biedt de vervoersonderneming niet-vaste capaciteit aan, zowel voor de overbrenging van aardgas als voor de uitzending ervan vanuit opslag;

3° maakt de vervoersonderneming de omschakeling van één ingangspunt naar een ander mogelijk zonder dat de netgebruiker de volle prijs van een nieuw contract moet dragen, in het bijzonder wanneer het om toegang tot opslaginstallaties gaat;

4° is de periode voor de kennisgeving van hernominatie zo kort mogelijk, rekening houdend met de tijdseenheid die geldt voor het realiseren van een evenwicht tussen de gasstromen;

5° houdt de vervoersonderneming rekening met de behoeften van de netgebruikers die beroep doen op de contante aan- en verkoop van aardgas.

Art. 30. De vervoersonderneming stelt alle beschikbare vervoerscapaciteit ter beschikking van de netgebruikers.

Wanneer een netgebruiker meer vaste capaciteit gereserveerd heeft dan hij effectief gebruikt, heft de vervoersonderneming zijn overtollige reservaties op, indien deze overtollige reservaties de efficiënte werking van het vervoersnet verstoren, inzonderheid wanneer ze de toegang voor de andere netgebruikers verhinderen.

De opheffing gebeurt op basis van het afnamepatroon gedurende de twaalf laatste maanden en projecties voor de toekomst aan de hand van bestaande leveringscontracten. De vervoersonderneming is verplicht deze bepalingen op te nemen in haar vervoerscontract.

Art. 31. Voor 31 januari van elk jaar, brengt de vervoersonderneming verslag uit aan de Commissie over haar vervoersactiviteiten, haar ondersteunende en aanvullende ondersteunende diensten en haar flexibiliteitsdiensten. Dit verslag bevat informatie betreffende:

1° het gebruik van deze diensten gedurende het voorbije gasjaar door de in aanmerking komende en niet in aanmerking komende netgebruikers, met een analyse van de kosten;

2° de niet-vaste capaciteit die wordt aangeboden;

3° de plannen op lange termijn van de vervoersonderneming om tegemoet te komen aan de vraag naar deze diensten.

Art. 32. Voor 31 januari van elk jaar, legt de vervoersonderneming een infrastructuurplan voor aan de Commissie. Dit plan bevat ten minste de volgende gegevens :

1° een overzicht van de investeringen die de vervoersonderneming tijdens het voorbije gasjaar aan haar vervoersnet heeft gedaan, het gebruik van de capaciteit van het vervoersnet voor respectievelijk de lange en korte termijncontracten, de jaarlijkse en de piekgasstromen op de voornaamste plaatsen van het vervoersnet en een beschrijving van de ontwikkeling van de diensten aan de in aanmerking komende afnemers;

2° de geplande en de noodzakelijke uitbreidingen en ontwikkelingen aan het vervoersnet voor de volgende tien jaar;

3° de verwachte invloed van de investeringen op de bestaande vervoertarieven.

Art. 33. Rekening houdend met het verslag bedoeld in artikel 31 en het plan bedoeld in artikel 32 van dit besluit, kan de Commissie aanbevelingen doen aan de

vervoersonderneming met betrekking tot haar vervoersnet en de door haar aangeboden activiteiten en diensten.

HOOFDSTUK 5

Maatregelen ter voorkoming van elke discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers

Art. 34. De vervoersonderneming onthoudt zich van elke discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers.

Wat de verbonden of geassocieerde ondernemingen betreft, of, indien het een geïntegreerde vervoersonderneming betreft, wat haar leveringsafdeling betreft, wordt nauwlettend gecontroleerd of :

1° inzake de toegang tot het vervoersnet, de procedure beschreven in hoofdstuk 2 van dit besluit nageleefd wordt zoals voor de andere netgebruikers;

2° dezelfde indicatieve prijzen en voorwaarden worden gehanteerd voor de toegang tot en het gebruik van haar vervoersnet als voor de andere netgebruikers.

De nominatie- en toewijzingsregels worden door de Commissie goedgekeurd. De vervoersonderneming moet aan de hand van daartoe opgestelde programma's en procedures kunnen aantonen dat deze regels correct toegepast worden.

HOOFDSTUK 6

Vorzorgsmaatregelen ter bescherming van de vertrouwelijkheid en de commerciële gegevens betreffende de netgebruikers

Art. 35. Vertrouwelijke informatie mag door de vervoersonderneming op geen enkele wijze kenbaar worden gemaakt aan personen die niet door haar worden tewerkgesteld. Deze informatie mag door de vervoersonderneming enkel gebruikt worden teneinde toegang tot haar vervoersnet te verlenen aan de betrokken netgebruiker, of om over deze toegang te onderhandelen.

Vertrouwelijke informatie mag door de geïntegreerde vervoersonderneming op geen enkele wijze kenbaar worden gemaakt aan personen die niet worden tewerkgesteld binnen de vervoersafdeling van deze onderneming, behoudens wanneer de betrokken aanvrager of de netgebruiker hiervoor voorafgaandelijk schriftelijk zijn toestemming heeft gegeven. Het personeel van de vervoersafdeling mag deze vertrouwelijke informatie enkel gebruiken teneinde toegang te verlenen tot het vervoersnet aan de betrokken netgebruiker, of om over deze toegang te onderhandelen.

Art. 36. In afwijking van de bepalingen van artikel 35 van dit besluit, mag de vervoersonderneming vertrouwelijke informatie kenbaar maken aan :

1° de Commissie, overeenkomstig de bepalingen van de gaswet en haar uitvoeringsbesluiten;

2° de rechtbanken of scheidsrechterlijke instanties die moeten oordelen over een geschil tussen de vervoersonderneming en een netgebruiker of aanvrager, aan de raadsliden die hen voor deze instanties vertegenwoordigen en de experts, indien dit noodzakelijk is voor de verdediging van de vervoersonderneming; deze raadsliden en experts zijn onderworpen aan dezelfde vertrouwelijkheidsregels als bedoeld in artikel 35 van dit besluit;

3° haar commissaris-revisor en de werknemers die worden tewerkgesteld binnen de gemeenschappelijke diensten van de geïntegreerde vervoersonderneming, voor zover zij gebonden zijn door vertrouwelijkheidsregels die op een gepaste wijze de bescherming van de vertrouwelijke informatie waarborgen.

De vervoersonderneming mag vertrouwelijke informatie gebruiken voor statistische doeleinden, op voorwaarde dat de statistische gegevens die door de vervoersonderneming worden verspreid, geen identificatie van individuele aanvragers of netgebruikers toelaten.

HOOFDSTUK 7

Minimumvereisten inzake de administratieve en operationele scheiding tussen de functies van gasvervoer en levering van gas binnen de geïntegreerde vervoersonderneming

Art. 37. Elke geïntegreerde vervoersonderneming kan haar vervoersnet slechts in gebruik nemen na goedkeuring door de Commissie van haar organisatieplan.

Dit organisatieplan regelt de wijze waarop de administratieve en operationele scheiding van de vervoers- en de leveringsafdeling van de geïntegreerde vervoersonderneming georganiseerd wordt en binnen welke termijnen.

De procedures voorzien in dit organisatieplan bewerkstelligen dat :

- 1° vertrouwelijke informatie wordt beschermd, zoals bepaald in de artikelen 35 en 36 van dit besluit;
- 2° vertrouwelijke informatie niet wordt aangewend om de leveringsafdeling van een geïntegreerde vervoersonderneming een oneerlijk commercieel voordeel te verschaffen;
- 3° alle aanvragers en netgebruikers gelijk behandeld worden, overeenkomstig artikel 34 van dit besluit;
- 4° in de interne boekhouding afzonderlijke rekeningen worden bijgehouden voor de onderscheiden vervoers-, aankoop- en verkoopsactiviteiten, alsook voor de eventuele andere activiteiten, onverminderd de bepalingen van hoofdstuk 3 van dit besluit;
- 5° het personeel van de geïntegreerde vervoersonderneming inzicht verwerft in het belang van de naleving van de voorschriften inzake gelijke behandeling van netgebruikers door het volgen van aangepaste opleidings- en informatiesessies;
- 6° het personeel van de geïntegreerde vervoersonderneming zich terdege bewust is van de gevolgen van misbruik van vertrouwelijke informatie, zoals desgevallend disciplinaire sancties of ontslag;

- 7° wanneer personeelsleden die tewerkgesteld worden in de vervoersafdeling of in de gemeenschappelijke diensten van de geïntegreerde vervoersonderneming, overgeplaatst worden naar de leveringsafdeling van de geïntegreerde vervoersonderneming, deze personeelsleden hun functie binnen de leveringsafdeling slechts kunnen aanvaatten na verloop van een door de geïntegreerde vervoersonderneming bepaalde termijn. Deze termijn dient lang genoeg te zijn opdat de vertrouwelijke informatie waarvan deze personeelsleden op de hoogte zijn, achterhaald is op het ogenblik dat zij hun functie in de leveringsafdeling aanvaatten;
- 8° de gebouwen waarin de leverings- en vervoersafdeling zich bevinden, fysisch gescheiden zijn;
- 9° de informaticatoepassingen en de bestanden van de vervoersafdeling gescheiden zijn van de informaticanetwerken van de rest van de onderneming, en dat alle elektronische mededelingen van de vervoersafdeling en de login van het systeem over tien jaar volledig gearchiveerd worden op een beschermde schijf.

Art. 38. De Commissie benoemt een commissaris die op de zetel van de geïntegreerde vervoersonderneming controletaken zal uitvoeren. De geïntegreerde vervoersonderneming vergoedt de Commissie voor het volledige salaris, alle lasten inbegrepen, van deze commissaris, alsook voor alle onkosten gemaakt door deze commissaris voor het uitvoeren van zijn controletaken.

Hij is belast met de controle op de naleving van het organisatieplan bedoeld in artikel 38, inzonderheid :

- 1° het waken over het invoeren van de procedures;
- 2° het evalueren van de doeltreffendheid van de procedures door ze te auditeren en te verifiëren;
- 3° het opvolgen van de aanwerving en het ontslag van werknemers, evenals de personeelsverplaatsingen, met het oog op de opvolging van de regels vastgelegd in het organisatieplan;
- 4° het onderzoeken van de klachten en rechtszaken betreffende de procedures van het organisatieplan;
- 5° het opstellen van een verslag ten behoeve van de Commissie over elk onderwerp dat betrekking heeft op het organisatieplan, inzonderheid over elke klacht van een netgebruiker en het resultaat van het onderzoek van deze klacht, en over elke rechtszaak betreffende een netgebruiker en de uitkomst van deze rechtszaak.

De commissaris voert de taken uit die de Commissie hem oplegt. Hij heeft toegang tot elke locatie van de geïntegreerde vervoersonderneming en kan alle nuttige informatie opvragen om zijn taken uit te voeren. Alleen op zijn verzoek zal de commissaris worden uitgenodigd door de Raad van Bestuur, het Directiecomité, of één van hun leden, van de geïntegreerde vervoersonderneming.

De commissaris overhandigt de Raad van Bestuur en het Directiecomité van de geïntegreerde vervoersonderneming een kopij van zijn verslagen bestemd voor de Commissie.

HOOFDSTUK 8

Overgangsmaatregelen

Art. 39. In afwijking van respectievelijk de artikelen 10 en 14 van dit besluit, dient de onderneming die op de dag van de inwerkingtreding van dit besluit reeds een vervoersnet exploiteert, uiterlijk vier maanden na de inwerkingtreding van dit besluit :

1° haar belangrijkste voorwaarden en haar tariefmethodologie voor het bepalen van indicatieve tarieven ter goedkeuring voor te leggen aan de Commissie;

2° de Commissie schriftelijk op de hoogte te brengen van de voorwaarden waartegen toegang wordt verleend aan de netgebruikers die op de dag van de inwerkingtreding van dit besluit reeds gebruik maken van het vervoersnet.

Art. 40. Elke geïntegreerde vervoersonderneming die op de dag van de inwerkingtreding van dit besluit reeds een vervoersnet exploiteert, dient, uiterlijk vier maanden na de inwerkingtreding van dit besluit, een organisatieplan voor te leggen overeenkomstig artikel 37 van dit besluit.

HOOFDSTUK 9

Diverse bepalingen

Art. 41. Inbreuken op de bepalingen van dit besluit worden gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met een geldboete van 50 frank tot 20.000 frank, of met één van die straffen alleen.

Art. 42. De Commissie kan in de tijd begrensde afwijkingen op de termijnen gesteld in dit koninklijk besluit toestaan.

Art. 43. Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Mobiliteit en Vervoer en Onze Staatssecretaris voor Energie zijn belast, ieder wat hem betreft, met de uitvoering van dit besluit.

◆ ◆ ◆ ◆

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

François POSSEMIERS

Directeur

Jean-Paul PINON

Directeur

Christine VANDERVEEREN

Voorzitter